

STOCKHOLMSKÄLLAN

Drottninghuset tog hand om gummorna

Skuggan av Johannes kyrka, i en lugn idyll mitt i stadens brus, ligger en vacker byggnad med anor, Drottninghuset. Det byggdes 1689 som ett hospital för fattiga. Ordet hospital för tankarna till sjukhus, men det kan mer liknas vid en fattigstuga eller ålderdomshem. Läget var akut för de behövande i Johannes församling eftersom de gamla fattighusen förstörts i den stora Norrmalmsbranden några år tidigare. Drottning Ulrika Eleonora var en av bidragsgivarna till nybygget och därmed var huset döpt.

Trots att Drottninghuset byggts om vid ett flertal tillfällen är det lätt att känna igen från de första avbildningarna. Ytterväggarna är i princip intakta men interiören är helt omgjord. Den norra flygeln tillkom på 1730-talet och användes då som bad- och bagarstuga och senare som bostad till den egna prästen. Huvudbyggnaden byggdes på under ett större renoveringsarbete på 1770-talet. Den södra flygeln är betydligt yngre. Den har endast ett drygt halvsekel på nacken.

De boende fick förutom husrum också ekonomiskt understöd. De var från början i alla åldrar, både män och kvinnor och ibland hela familjer. Från 1720-talet ändrades intagningsbestämmelserna till att gälla kvinnor som var "pauvres honteux", tidigare välbeställda som hamnat på obestånd. Ulrika Eleonora själv ska ha stått bakom det beslutet.

Levnadsförhållandena på Drottninghuset var enkla men varje kvinna hade sin egen vrå.

Sovsalarna var uppdelade i bås som skildes åt med tygskynken eller senare enklare väggar. Man fick ta med sig personliga ägodelar och det gick att få plats med säng, en stol och ett litet bord eller byrå. Självhushållning gällde och det fanns ett gemensamt kök. Maten var antagligen ganska torftig, vid något tillfälle nämns sill och potatis samt kaffe och skorpar. I bland kom något bidrag utifrån som kunde användas till finare förplägnad.

Många av kvinnorna skaffade sig extrainkomster genom att till exempel sy, spin-

na eller knyppla. På Josabeth Sjöbergs naivistiska bilder kan man se ett myller av ivrigt sysselsatta gummor. Någon sticker, någon stryker, en annan mal kaffe. Bara någon enstaka skröplig dam ligger till sängs. Sjöberg besökte ofta sin mormor som var en av de intagna på Drottninghuset under 1820-talet.

En målade beskrivning i skrift ges i Richert von Kochs Drottninghusgumman från 1879. En besökare träder in i en av salarna. "I de första ögonblicken tyckte han sig aldrig hafva sett en sådan otrolig hopgyttring af meniskor och ting på ett ställe. Det var så fullt af husgeråd, att hela rummet liknade ett stort klädständer, der knappast en tumbredd fanns att röra sig på. Det tycktes honom i början ett chaos. Men vid han bättre såg, märkte han att ett visst system rådde i detta chaos." Och när han kikade in i de små båsena upptäckte han att "hvar och en af dessa små fyrkanter var en liten bostad för sig och att i hvar och en af dem satt en liten gumma."

Drottninghuset är i dag ett seniorboende med moderna

ENKLA FÖRHÅLLANDEN. Salen N.I. En trappa upp. Akvarell av Josabeth Sjöberg, 1812-1882.

GATUVY. Drottninghuset på Johannesgatan 16, fotograferat av Lennart af Petersens 1951.

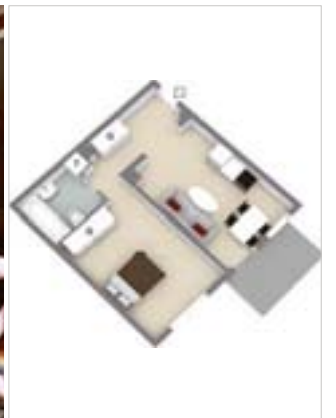
BILDER: STOCKHOLMS STADSMUSEUM.

LÄS MER OM DET GAMLA S

Erik Olsson

CKHOLMSKALLAN.SE

ERIK OLSSON FASTIGHETSFÖRMEDLING AB

3:a Södermalm - Härligt boende med högt läge och solig balkong2 950 000:-/budstart • 3 839:-/mån • Boarea: 75 m² • Byggår 1974 • Hiss • Tr. 4

Välkommen till en mycket trivsam, ljus och välplanerad trea. Här finns både balkong i sydväst, fransk balkong och en härlig innergård!

SÖDERMANNAGATAN 66 ÖPPET HUS MÅN 11/7 KL. 16.00-20.00 OMMISNING TIS 12/7 KL. 18.00-18.30

2:a Södermalm - Smakfullt boende med utgång mot härlig altan2 300 000:-/budstart • 2 070:-/mån • Boarea: 51,5 m² • Byggår 1934 • Hiss

Attraktiv och exklusivt renoverad lägenhet med egen utgång till stor altan. Centralt belägen men helt vänd mot den lugna innergården. Varmt välkomna!

RINGVÄGEN 87 ÖPPET HUS MÅN 11/7 KL. 16.00-20.00 OMMISNING TIS 12/7 KL. 18.00-18.30

1:a Södermalm / Högalid - Charmfull bostad med balkong i hjärtat av Södermalm1 650 000:-/budstart • 1 789:-/mån • Boarea: 40 m² • Byggår 1928 • Hiss • Tr. 3

Välkommen till ett ljus och trevligt drömboende med högt läge. Charmiga originaldetaljer bevarade och balkong med sol mot lugn och grönskande gård.

BRÄNNKYRKAGATAN 79 ÖPPET HUS MÅN 11/7 KL. 16.00-20.00 OMMISNING TIS 12/7 KL. 17.00-17.30

1:a Södermalm - Charmig etta med orginalkök nära Södermalms puls1 475 000:-/budstart • 1 068:-/mån • Boarea: 33 m² • Hiss

Fantastiskt mysigt boende med bevarade furugolv och orginalkök. Lugnt läge in mot gården men ändå med absolut närhet till Södermalms puls. Låg avgift!

RINGVÄGEN 129, 1 TR ÖPPET HUS MÅN 11/7 KL. 16.00-20.00 OMMISNING TIS 12/7 KL. 17.15-17.45